

První neurochirurgické pohledy na Evropu ...

Teze:

„První část svého života jsem strávil budováním socialismu, nyní v něm konečně žiju.“

„Dle mého pohledu: individuální Rusové jsou fajn, ale celkový duch společnosti je jinde. Není to duch, který bych čekal od Evropanů.“

„Domnívám se, že civilizace kopírují život individua. Stejně faktory, které vedou k vzestupu civilizace, vedou k jejímu zániku. Totéž to je u individua. Váš vzestup ovlivňuje mentální schopnosti, vaše zdraví, pak přijde vyšší věk a najednou zdraví, to samé, které jste měl, začne mizet. Začnou vám ubývat mentální schopnosti a dojde k ústupu. To samé platí v popisu společenských fenoménů.“

O Americe a Evropě: „Jsem ten, kdo se rád baví a „pilgrímové“, kteří utekli z Anglie, nebyli veselí lidé. Těm nebyl náboženský duch v Anglii dost přísný. Já bych si třeba Wycliffa, Kalvína či Luthera za kamarády nevybral.“

„Jestli v něco věřím, je to v mozek – inteligenci, kreativitu.“ Stejný přístup doporučuje Evropě.

K otázce víry a náboženství: „Žijeme v náboženských systémech, které si „uzurpují“ pravdu. Oni jediní jsou „vykladači“ pravdy, oni jediní ji mají a kdokoliv s nimi nesouhlasí, je špatný.“ Prof. Beneš oceňuje přínos náboženství pro kulturu, architekturu.

Dialog byl nahrán ve středu 21. prosince 2016 v dopoledních hodinách v prostorách pracovny Vladimíra Beneše v Ústřední vojenské nemocnici U Vojenské nemocnice 1 Praha 6, Střešovice.

Dialog s Vladimírem Benešem:

MS: *Pane profesore, co si vybavíte, když uvažujete o Evropě? Jaké asociace s ní máte spojeny?*

VIB: Svým způsobem je to domov. Kulturní okruh, kde jsem se narodil, kulturní okruh, kde jsem vyrostl, kde jsme byli drženi trochu stranou a byli jsme za „exoty“. Dnes jsme již partnery a také součástí Evropy. Po všech stránkách sem patříme a je to pořád ještě nejlepší místo k životu. Pak člověka pouze štvě, kam dnes kráčíme, nebo proč to „zlobí“, mrzí, protože dynamika, která byla pro Evropu charakteristická, se vytrácí ve jménu pofiderních multikulturalismů, tolerance a podivných názorů. Z mého pohledu Evropa nemíří, kam by mohla. Mrzí mne, pokud člověk prohrává ve sportu, stejné je to s Evropou. Kdybych to shrnul: první část svého života jsem strávil budováním socialismu, nyní v něm konečně žiju.

MS: *Člověk má úsměv na rtech: budovatelství, ...*

VIB: ... které se mi konečně vyplnilo.

MS: *Pozor, působíte v mikrosystému, kde tomu můžete vzdorovat. V jistém ohledu jste sám sobě pánem.*

VIB: Ano, největší štěstí je, když člověk má možnost dělat to, co jej baví – pak nepracuje. V životě jsem nepracoval ani den. Největší štěstí je, když je člověk nezávislý a v odborné sféře jsem úplně nezávislý. V tom vidím ohromnou výhodu.

MS: *Myslel jsem, že si můžete stanovovat cíle a socialismu, který existuje v Evropě, vzdorovat.*

VI: Problém je, že kolem svého mikrosvěta musíte stavět stále pevnější zdi.

MS: *Myslíte si, že ty jsou již větší než ta, která rozdělovala Berlín na Východ a Západ?*

VI: Nikoli, náš establishment se tváří, že zdi neexistují. Pouze mluví o tom, že bychom je „mohli“ stavět, případně „neměli“, avšak je to pouze v kondicionálu: mělo by se. V mikrosvětech lidí zdi existuje mnoho. Na druhou stranu – nikdy v historii jsme si nežili tak dobře, tak pohodlně jako dnes, což si mnoho lidí neuvědomuje.

MS: *Vraťme se k Evropě. Vy jste ji spojil s domovem. Jste často na cestách, nacházíte stejnou kvalitu „domova“ v Londýně, v Praze, případně na jihu třebas v Aténách, případně jde o odlišnou kvalitu prožívání?*

VI: Ať přijedete, kam přijedete, a netýká se to pouze Evropy, pohybujete-li se ve městech, „nepoznáte“, kde jste. Všude jsou stejné obchody s identickým zbožím. Vlastně si plně neuvědomujete, zdali jste v Londýně, New Yorku, Moskvě, Paříži, v Šanghaji. Města jsou otravná, zbývají vesnice, kde se specifika zachovala.

MS: *Kulturní rozdíly se – žel – stírají ...*

VI: Vnímám to jako velkou škodu. Když jsem začal jezdit do Číny, mělo to něco do sebe a bylo to velmi exotické. Nyní již ne, exotika se vytratila. V cestování po městech to člověka již ani nebaví.

MS: *Domov nacházíte tam, kde je „klid“.*

VI: Ne, rád cestuji a v roce 2016 jsem byl zahraničí 16 krát a minimum výletů bylo po Evropě. V poznávání světa nacházím uspokojení – zvláště v mém oboru si nevystačíme, jako chirurgové nebo ortopedi jen v naší republice, a proto musíme jít za hranice. Ale u každé cesty se snažím najít čas na to, abych vypadl z hotelu, kde je kongres, někam mimo, kde žijí běžní domorodci a kde je nějaká příroda.

MS: *Vidíte, vaše profese z vás udělala světoobčana.*

VI: Ano, je to tak. Není to kosmopolitismus. Naopak – jsem zarytý Čech a nikdy jsem se to nestyděl říci. Vlastně jde o velký kruh kluků, kteří spolu mluví. Je nás asi 300, jsme „rozptýleni“ po světě. Známe se, komunikujeme spolu a kontakt je velmi jednoduchý. Ve chvíli, kdy mám pacienta s vážnou diagnózou a nevím si rady, není pro mě problém snímky z magnetické rezonance poslat kamkoliv a konzultovat. V tomto ohledu světová komunita neurochirurgů funguje perfektně.

MS: *Nejen pro práci, ale též pro navazování osobních vztahů, poznávání kultury v konkrétní zemi.*

VI: Ano, a proto člověk jezdí, proto jsou kongresy – tam se člověk dozví to důležité – a to večer, ne během přednášek.

... Meze Evropy ...

MS: *Z pohledu na svět se zaměříme na Evropu. Kde podle vás končí – a začíná. Začneme geograficky. Ve své kanceláři mapu Evropy nemáte.*

VI: Evropa končí tam, kam se dostalo západní křesťanství. Do míst, kde je Dněpr. Ještě západní Ukrajinu bych považoval za Evropu, ale východní již ne.

MS: *Právě Edvard Outrata uváděl pro geografické rozdělení řeku Manyč jako tu, která dělí, ale ta již*

je v Rusku. Východní křesťanství tedy do definice Západu asi nezahrnujete ...

... Pohled na civilizaci Evropy ...

VIB: To je jiná civilizace. Vycházejte z amerického politologa Samuela Huntingtona, kterého velmi respektuji, neboť jeho slova jsou realistická, správná.

MS: *Bohužel tento harvardský analytik už není mezi námi.*

VIB: Jeho koncept je správný, protože člověk je „agresivní opice“.

MS: *Inu, je zvířetem a od toho jsou „zvěrstva“, která páchá.*

VIB: Na druhou stranu, Evropa byla úspěšná z toho důvodu, že jsme mezi sebou soutěžili, že jsme se „prali“, že Evropa byla malá, pak začala být ekonomicky silná a vlastně ovládla celý svět. Teze, kterou obhájuje Miroslav Bárta, je správná, protože již žijeme v zániku civilizace. Máme-li zánik civilizace hodnotit, pak tedy končí v letech 1914 – 1945, tedy během dvou světových válek. Právě to byl konec naší civilizace. V současnosti žijeme v podobné době jako Řím po Marku Aureliovi.

MS: *Zásadní to císař pro formování končící říše. Byl literárně činný.*

VIB: Nevšimli jsme si toho, že naše civilizace prohrála.

MS: *Na barbary teprve čekáme.*

VIB: Kdo je dnes barbar? Znáám jedinou oblast na světě, kde jsou barbaři – a těch jsme si již do Evropy přizvali dost.

MS: *Jako Evropan musím vyjádřit lítost lidem z Aleppa.*

VIB: Nepochybně. Něco jiného je společenské chování, něco jiného jsou individua. S nimi se domluvíte bez problémů, ovšem pokud převáží ideologie a přenesou se na masy, je zle. Z cestování mám zkušenost, že nikdy není problém na vesnici, ale vždy je problém ve městě, když je velká koncentrace lidí. Z vámi zmíněného Aleppa pocházeli křížáčtí bojovníci.

MS: *Nezapomínejme, že jde o jedno z nejstarších měst. Problém je, že zlatou érou byl středověk.*

VIB: Stále šlo o nejmocnější město v Sýrii.

MS: *Dnes jsou z toho trosky.*

VIB: Těžko si umím představit, jak dlouho bude trvat asanace, jestli to ještě vůbec půjde.

MS: *Budete-li mít německého ducha, vše půjde.*

VIB: Co je německý duch? Není náhodou sebevražedná tendence začít dvě světové války? Těmi Němci bych nebyl tak unesen. Ale v neurochirurgii se svými 35 univerzitními klinikami jsou evropskou špičkou. Mně poskytují referenční bod.

... Kdo do Evropy patří a nepatří ...

MS: *Navrhuj, abychom se ještě podívali na mapu. Myslíte si, že země jako Rusko a Turecko ...*

VIB: ... ty země do Evropy jistě nepatří!

MS: *Zkoumáme-li činnost ruské inteligence, vidíme, že měla vazby na Německo, Francii.*

VIB: Asi máte na mysli velké ruské spisovatele. To je pochopitelně evropská záležitost. Ale ten zbytek? Sami nevědí, jestli patří do Asie, nebo Evropy. Přeshlapují směrem k nám, což mi nedělá radost. Vezměte si historii – kolik let byli pod mongolskou nadvládou a Rusko byl „severní“ pruh. Oligarchické sklony, které tam jsou dodnes znát – co se pak změnilo od dob Petra Velikého? Z mého pohledu nic.

MS: *Dotykáme se masarykovského: Svrhli cara, ale carismus jim zůstal. Psal se počátek dvacátého století.*

VIB: Souhlasím.

MS: *Metropole se proměnily, venkov zůstal bez změn, byť nesmíme zapomenout na elektrifikaci, kterou tolik zdůrazňoval Stalin.*

VIB: Vzpomínám na Novosibirsk, což je město v Asii, velké město, ale duchem vesnice. Dle mého pohledu: individuální Rusové jsou fajn, ale celkový duch společnosti je jinde. Není to duch, který bych čekal od Evropanů. Angličtina pro to má krásný výraz – alien. To znamená cizí. Nemohu si tedy pomoci, Rusko není Evropa.

MS: *A co Turecko? Vybavuje se mi Švejk: „Vojna s Turkem musí bejt!“*

VIB: Chtějí být Evropou, ale nějak jim to nevyšlo, byť Kemal Atatürk zavedl sekulární vládu, ale pokud tam člověk přijede, je to sice evropské, ale cosi chybí. A dnešní vývoj v Turecku rozhodně nesměřuje k Evropě.

MS: *Máte tam mešity.*

VIB: Ty by byly tím posledním, co by mi vadilo.

MS: *Jen se podívejte na mešitu Hagia Sofia.*

VIB: Pozor, původně to byl křesťanský kostel. Cařihrad byl hlavním městem východořímské říše, a proto tato část do naší kultury patří. Pak již ne. V současné době jde Turecko nežádoucím religiózním směrem. Atatürkovská tradice pomalu, ale jistě mizí.

MS: *Ano, v polovině roku 2016 jsme byli svědky pokusu o puč, který nevyšel.*

VIB: Bylo to zajímavé, neboť jsem mluvil – a to nezávisle – se třemi tureckými kamarády. Ani jeden nevolil Erdogana, ale všichni tři mi řekli: puč byl organizován pro prohloubení religiózní vlády, a proto vítali, že potlačil puč.

MS: *Zde se tážeme: kde začíná a končí Evropa? Turecko pokrývá Malou Asii. Pro nás Evropany je důležité, abychom měli partnera.*

VIB: Samozřejmě! Proč bychom v Turecku i Rusku neměli mít partnera? To však neznamená, že jsou stejní. To neznamená, že by nám neměli být cizí. Můžeme mít mnoho partnerů, kteří jsou cizí. V mých očích se to nevyklučuje.

MS: *Musíme znát limity.*

VIB: Měli bychom mít stejné požadavky jako oni. Nabídne-li vám Saudská Arábie, že v Německu

postaví 200 mešit, jaká je odpověď? Postav, ale my v Saudské Arábii postavíme 200 kostelů.

MS: *Jsem si jist odpovědí, která se nabízí.*

VIB: Proč by pak měla být vítána nabídka 200 mešit? Takový přístup musí být reciproční. Mám-li být s někým partner, musíme mít stejná práva, oba máme legitimní požadavky, které mohou být realistické, ale též nemusí. Ve chvíli, kdy on mi nabídne 200 mešit a já mu nabídnu 200 kostelů a on mou nabídku odmítne, já ji odmítnu též.

MS: *Zde by mělo platit: já pán, ty pán. Proč pořád ustupovat ve jménu korektnosti, proč, když ve jménu jména: Allah Akbar vystřelí své kolegy, to nenazveme vraždou?*

... Vláda Evropy nad kontinenty ...

MS: *To rozhodně. Ještě k duchovnímu vymezení Evropy - můžeme též říci, že si Evropa podmanila ostatní kontinenty?*

VIB: Je otázka, zdali to bylo pro jejich dobro, nebo ne. Prohlédnete-li si Afriku, kterou Evropa ovládala, a srovnáte s tím, co tam existuje nyní, pak evropská nadvláda měla své opodstatnění. Indie z anglické nadvlády profitovala. Byla a je to největší demokracie na světě. Část obyvatel si tam nežije dobře, ale není to nějak tragické. Všude jsou chudí a bohatí.

MS: *Dotkněme se ještě jednou vzestupu a ústupu naší civilizace. Jak se díváte na význam Číny, která obohatila náš svět o mnohé vynálezy, které pak byly znovuobjeveny?*

VIB: Já mám Čínu hodně rád.

MS: *Vždyť je to říše středu.*

VIB: Je ovšem cizejší než Rusko, je tam více vyjádřen kolektivistický duch. My jsme individualistická civilizace, ale oni jsou kolektivistická. Co je na nich příjemné? Ideologická tolerance. Jim je mnohé jedno. Když nebudou muset, nebudou válčit, nebudou zabíjet lidi, ale vše si koupí. Afriku v současné době (*konec roku 2016 pozn. red.*) například zachraňují a kupují ji. Když si někdo koupí Pražský hrad, bude mne to mrzet a rmoutit, že není v českých rukou, ale ten Hrad se neodveze a my se na Hradčany budeme moci dívat dál. V New Yorku je Kennedyho centrum, které nepatří Američanům, i jiná místa. Jestliže Čína převáží, jako převážila v minulých staletích Evropa, co se pak dá dělat? Základní vlastnost společenských a biologických systémů je dynamika. Jinými slovy - nic netrvá věčně. Pouze Sovětský svaz měl trvat věčně a tento předpoklad nevyšel. Domnívám se, že civilizace kopírují život individua. Nyní se opět dostávám k Miroslavu Bártovi. Stejně faktory, které vedou k vzestupu civilizace, vedou k jejímu zániku. Totéž to je u individua. Váš vzestup ovlivňuje mentální schopnosti, vaše zdraví, pak přijde vyšší věk a najednou zdraví, to samé, které jste měl, začne mizet. Začnou vám ubývat mentální schopnosti a dojde k ústupu. To samé platí v popisu společenských fenoménů a pouze si to někdo nechce přiznat. Budeme se tvářit, že současná civilizace zde bude stejná jako v minulosti?

MS: *Lidé si nepřipouští pád, když se jim daří dobře.*

VIB: To není pravda. Žádná civilizace nepřežila věčně. Žádná civilizace není nekonečná. Každá skončí a přijde něco jiného. Platí, že méně vyvinutá porazí více rozvinutou. Nádherným příkladem je Starý Egypt. Jen se podívejte, jak skončila! Ale každý konec je zároveň začátek něčeho nového.

MS: *Existuje hypotéza, že tato civilizace skončila kvůli tomu, že tam nebyl dostatečně svobodný trh.*

VIB: Jeden důvod je ten, že začalo být sucho na Sahaře, lidé šli k Nilu a nyní se říká: to, co se děje na Středním východě je proto, že je tam více a více sucha. To je prý příčinou současných problémů této oblasti. Takže ne středověký islám, ale sucho. Tím se dostaneme k panelu OSN - IPCC - a pak budeme stavět větrníky, vkládat peníze do solární energetiky a podobně. Trochu absurdní - ale nějaká ideologie být musí.

MS: *Například z Evropy.*

... Identifikace s Evropou ...

MS: *Zeptám se takto: když cestujete po světě, jak se představíte: jsem z Evropy, pak z České republiky.*

VIB: Naopak. Představím se, že jsem z České republiky - a to vždy. Nikdy neřeknu, že jsem Evropan. Vždy řeknu, že jsem z České republiky. Teprve, když je to hodně daleko, na „špatném místě“, kde lidé nemusí být vzděláni, neznají ani Československo, protože na mnoha místech je Československo více známé, pak řeknu: to je v Evropě, ovšem pak řeknu: to je uprostřed Evropy atd. Neříkám, že jsem Evropan, ale Čech.

MS: *Člověk by si říkal, že jako racionální člověk pracující v neurochirurgii, kde se potýkáte se strukturami, užíváte matrjoškovou strukturu. Nejprve pojmenujete makrostrukturu, pak mikrostrukturu.*

VIB: Evropa jako jednotný stát, to by se mi nelíbilo.

MS: *Míříte přímo k jádru, spojení s jazykem atd.*

VIB: Je v tom skryto příliš sociálního inženýrství. Rusové také zkusili vyrobit sovětského člověka - a nějak se to nepovedlo. Existuje evropský člověk? Těžko! Je rozdíl mezi námi a Iry, mezi Iry a Basky, mezi Italy a Řeky, byť je to kousek. Rozdíl tam jsou, ale Řekové jsou hrdi, že jsou Řekové a méně hrdi, že jsou Evropané. Ano, jsem z Evropy, na to jsem hrdý - opakují: je to nejlepší místo na světě pro život, je zde nejvíce kultury, je zde nejvíce historie, euroatlantická civilizace zde začala, zde měla své kořeny, ale to nic nemění na tom, že jsem hlavně Čech a příslušník určitého malého kulturního okruhu. Huntington hovoří o větším a menším okruhu civilizace. Například vůdčí síly civilizace budou Angličané, Němci, Francouzi, Češi jsou spíše „bezvýznamným“ národem, avšak to neznamená, že bychom museli být integrováni do vyššího celku, který je umělý.

MS: *Umělost vede k nutnosti přetvářky, k chybnému pojmenování reality, ...*

VIB: ... hlavně vede ke vzniku určitých skupin, které se odtrhnou od přirozených struktur společnosti a tyto „malé“ skupiny vždy „vědí“, co je pro ně to nejlepší. A to mne dokáže nejvíce „vytočit“. Já dokážu být odpovědný sám za sebe a umím se sám rozhodovat. Nechci, aby to někdo dělal za mne. Když již, ať je to mnou volený zástupce - a ne amorfní mnou nevolený bruselský úředník. To vskutku nepotřebuji.

... Pilíře evropské civilizace ...

MS: *Rád bych se zeptal, co jsou pro vás pilíře evropské civilizace? Così jste prozradil, když jste se dotkl islámské civilizace ve vztahu k mešitám. Když budou chtít postavit mešitu, my bychom měli postavit stejný počet kostelů. Jak nahlížíte na židovsko-křesťanský odkaz? Integrovaná Evropa - či lépe lidé, kteří se podílí na obsahu dokumentů, poukazují na tuto tradici.*

VIB: Mně to konvenuje. Má babička byla židovka - to byla maminka moji matky, a proto mám - podle

izraelských zákonů stoprocentní židovskou krev, a proto mohu kdykoliv požádat v Izraeli o občanství, a dostanu je. Krom toho – Izrael je evropská země a Židé jsou součástí Evropy. Měli bychom to brát jako daný fakt a Izrael bychom měli podporovat, kde to jde.

MS: *Někteří z nás tak konají – například ve vztahu k Jeruzalému.*

VIB: Z mého pohledu je v Evropě vše dáno touto, jak ji nazýváte „židovsko-křesťanskou kulturou“. Nakonec, i Ježíš byl Žid. A jsme formováni i antickou kulturou, která přežila i přes rané křesťanství a několik staletí „temna“. A pak už je zde důležitý dokument – Charta Magna, který ...

MS: *... psal se rok 1215 – a to v Británii.*

VIB: Ano, kodifikoval, že Individuum – jednatel – má svá práva, a moc světská je oddělená od moci náboženské. V tomto ohledu je nám nejbližší jihoamerická civilizace – tam se člověk cítí dobře.

MS: *Jste si tím jist? Jde o katolické země.*

VIB: Katolicismus tam nevládne. To je jediné přijaté náboženství, i když to také není plně pravda, nicméně tamní lidé jsou nám nejpodobnější a člověk se tam cítí dobře. Ať je to Mexiko nebo Brazílie, Venezuela či Panama.

MS: *Člověk by si řekl, že spíše zvolíte společenství protestantského ducha.*

VIB: To je Amerika. Jsem ten, kdo se rád baví a „pilgrímové“, kteří utekli z Anglie, nebyli veselí lidé. Těm nebyl náboženský duch v Anglii dost přísný. Já bych si třeba Wycliffa, Kalvína či Luthera za kamarády nevybral. Nedovedu si představit, jak bych s nimi komunikoval? Avšak bezpochyby – jejich kultura je nám blízká.

MS: *Vyrazit do neznáma, plnit si sen, schopnost vymezit si nerealistické cíle a obětovat se pro ně.*

VIB: Budme upřímní: tento přístup jsme mohli nalézt i v Evropě. Kořeny obou Amerik jsou evropské. Severní protestantská, Jižní katolická.

MS: *Jste přesvědčen, že je nutné si tyto kořeny připomínat a promítat je do našeho denního konání? Jedna věc je slovo, něco odlišného je konkrétní čin.*

VIB: Z mého pohledu je to dáno výchovou,

MS: *... jak říkají Němci – Kinderstube.*

VIB: Ano, ale ta není o kořenech. Je to schopnost, že člověk automaticky – aniž by musel „přemýšlet“, pozná, co je dobré, co je špatné. Pozná, co je správné, co je nesprávné. Že má morální kodex.

MS: *Jsmo u Desatera.*

VIB: Jsem ateista a nemám rád dogmata, tedy církve, nicméně Desatero je základní kodex, podle kterého by se člověk měl chovat. Dokonce jsem přesvědčen, že ateisté jej promítají do svého jednání více než věřící – a to z důvodu, že ze mne nikdo hříchy nesňal. Já jsem si za své odpovědný, a proto si nemohu vybrat proces nějaké zpovědi, kde by mi někdo řekl: párkrát se pomodli a hříchy budou smyty.

MS: *Nevzdávejme se pomoci Tvůrce: vezmi svůj kříž a následuj mě.*

VIB: Víím, co myslíte.

... Limity poznání ...

MS: Vííte, vííra je pro oblast jevíů, na které lidské myšlení nestačí.

VIB: Proč nestačí?

MS: Máme limity poznání - vysvětlení „jsoucího“ a „nejsoucího“.

VIB: Čím?

MS: Kapacitou našeho mozku.

VIB: Ta je nekonečná.

MS: Evolučně ji využíváme jen na 10 procent.

VIB: Ano, ale 99, 5 procenta mozkových aktivit se vám do vědomí vůbec nedostane. Mozek „jede“ a „stará“ se o úplně vše a pouze malou část vám „pustí“ do vědomí. Z mého pohledu je kapacita mozku nekonečná.

MS: Neurovědci uvádějí, že máme přibližně až 100 miliard neuronů.

VIB: To přesně nikdo neví. Též jsou názory, že mezi 15 - 30 miliardami neuronů. Nezapomínejme - každý z neuronů je složen z milionů součástí. Pak jsou tam synapse, do roku 2016 bylo popsáno asi 80 mediátorů. Na jedněch synapsích působí týž mediátor excitačně, na jiných inhibičně. Je to neuvěřitelně složité a de facto nekonečné.

MS: Ne nadarmo se uvažuje, že v mysli máme malý kosmos. Existovala hypotéza, že to, co je v makrosvětě, je skryto v mikrosvětě našeho mozku.

... V co já věřím a spojitost s Evropou ...

VIB: Jestli v něco věřím, je to v mozek - inteligenci, kreativitu. Žádný počítač, případně počítačová síť vám „neudělá“ cosi kreativního, neprobudí emoce! V tom je mozek specifický, a proto je schopen ze svého okolí poznat „jednoho krásného dne“ úplně vše. Není schopen poznat sám sebe. To nelze, protože nástroj zkoumání mozku je sám mozek.

MS: K tomu, abyste poznal sám sebe, máte druhé, kteří vám k tomu mohou pomoci.

VIB: Máte-li na mysli kazatele anebo „unijní věrozněstvy“ - tak ty nepotřebuji.

MS: Měl jsem na mysli spolupracovníky.

VIB: Ty ano, protože to jsou ty „mozky“. Výsledkem je spojení několika mozků. To jsou kamarádi, spolupracovníci, sousedé, spolužáci. Nic proti tomu - to nemá nic společného s náboženstvím.

... Náboženství a kontexty ...

MS: Omlouvám se, ale není náboženství náhodou ritualizované přijetí nutnosti vyšší autority?

VIB: Zvláštní definice! Dokážete mi říci, jaký je rozdíl mezi sektou a církví?

MS: *V sektě není kritického myšlení. Podíváte-li se do středověku, i katolická církev byla sektou.*

VI: Podle toho, co říkáte - katolická církev dnes není sekta ...

MS: *Má dogmata - podpůrné sloupy, ale oni to považují za nezpochybnitelné pravdy, které jim pomáhají v existenci.*

VI: Jsem přesvědčen, že náboženství s námi bylo vždy.

... Otázka vědy ...

VI: Pro lepší poznání si položme si otázku, jaký je rozdíl mezi vědou a náboženstvím?

MS: *Hypotézy vědy jsou falzifikovatelné.*

VI: Jsme u pana Karla Poppera. Náboženství? To je systém, kde každý další poznatek jen potvrdí originální teorii. To platí i ve vědě. I tam máme několik náboženských systémů. Jsou to takzvané „randomizované studie“. Jinými slovy - medicína založená na důkazech. Je jich mnoho! Cokoliv dalšího se přinese, pouze to potvrdí originální randomizovanou studii. Když k tomuto dojde, máte i ve vědě religiózní systémy, které jsou nebezpečné, protože bývají nesmiřitelní. Vezměte si klimatologii. Je to náboženství, nebo věda? Nebo již jen dobrý byznys?

MS: *Logos by měl být přítomen. To znamená moudro. Víme, že vědec v 21. století by se měl snažit o vyvrácení toho, co objevil. Jedině tak dochází k pokroku v poznání. Cílem člověka není utvrzovat se v tom, co zjistil, protože tento přístup je v konečném výsledku hrotem myšlení.*

VI: S tím souhlasím. Můžete mít okolí, které vám vaše postoje vyvrátí. Máte-li jeden pokus a nikdo jiný jej nedokáže zopakovat, něco je špatně.

... Zpět k významu náboženství pro moderní společnost ...

MS: *Vraťme se k náboženství. To má člověku poskytovat útěchu, má člověka provádět světem.*

VI: Uznávám náboženství jako morální systém. Proti tomu bych nic neměl.

MS: *Jste proti dogmatismu. Lidé poznávají svět zčásti, pouze malá část lidské činnosti se zobrazí ve vědomí člověka, a proto se k pravdě blížit můžeme.*

VI: Nic proti tomu, avšak to nemá nic společného s náboženstvím. To je - dle mého názoru - ritualizovaný systém, který má své odpůrce, nepřátele, proti nimž horlivě bojuje. Právě toto učení a lidé kolem něj mají pravdu, kterou se snaží svým „ovečkám“ předat, sdělit. Ve chvíli, kdy ovečka „uhne“, člověk je potrestán. Choval se jinak komunismus? Přece šlo o náboženství.

MS: *Hovořilo se o sekulárním náboženství.*

VI: Bylo sekulární svou vládou, ale ve skutečnosti šlo o náboženský systém. Vzpomeňte na Svatou Trojici, Marxe, Engelse, Lenina a dále: komunismus jako ráj v tomto světě, ale až někdy budoucnu. Opět si kladu otázku: je klimatologie jiná? Není! Je mi to líto. Žijeme v náboženských systémech, které si „uzurpují“ pravdu. Oni jediné jsou „vykladači“ pravdy, oni jediné ji mají a kdokoliv s nimi nesouhlasí, je špatný. Podle jakého klíče vybírá článek Nature, případně Science? Nature je jedním z nejprestižnějších časopisů. Ve chvíli, když tam někdo dodá článek, který je proti oteplování planety, pak jej odmítnou. Je to jednoduché. Jak „bojují“ proti svým popíračům? Musím říci: velmi tvrdě.

MS: *Zde je konkurence. Když vám jako vědci odmítnou článek, máte možnost si založit vlastní periodikum. Budete-li mít štěstí, periodikum se stane žádaným.*

VI: Nic proti tomu nenamítám. Spíše se snažím definovat náboženské systémy.

MS: *Vám vadí struktury a dogmaticčnost.*

VI: Přesně – jakékoliv dogma, to je špatně. Pokud bych se choval dogmaticky ve svém oboru, pacienti bych zabíjel. Jako lékař musím přijmout jakoukoliv další informaci, která se týká individuálního pacienta. Musím ji zhodnotit, musím se zařídit nejen podle toho, co si pacient přeje, ale musím se zařídit i podle toho, co je pro něj nejlepší. Tam dogma nesmí působit, a proto svůj názor musím být schopen v průběhu léčby změnit. Jakékoliv dogma vede k omylům. To je zlé a špatně. Ať chci, nebo ne, všechny náboženské systémy dogma obsahují. I Evropská unie je nositelem dogmatu: bez společné unie to nejde.

MS: *Uznáte, že náboženství je důležitým impulsem pro kulturu, architekturu.*

VI: Samozřejmě! Lidé, kteří se mu oddali, vytvořili katedrály. Proč je však tvořili, je jiná otázka. Mají nepochybně zásadní vliv na celou naši kulturu, civilizaci. Nezpochybňuji to. Také nebudu zpochybňovat ani morální kodex, ale to neznamená, že dogma jako takové musím přijmout a že neexistuje nic jiného. Nejde zde nic proti ničemu.

MS: *Stane-li se člověk velkou autoritou, pak je potenciálem nebezpečí pro společenství, kde působí.*

VI: Podívejte se do Ruska – ta jejich oligarchie!

MS: *To vnímám prostřednictvím médií.*

VI: Přijdete-li na vesnici a dáte-li se s lidmi do řeči, prakticky všichni vám řeknou: „nam ně nužno demokracii, nam nužno chazajina“. V tom je vidět carský systém. Pro nás je to nepřijatelné. Asi bychom v tom žít nechtěli. Mám rád pestrost, i názorovou. A na rozdíl od Francise Fukuyamy, si nemyslím, že demokratický systém západního světa je „panacea“ pro celý svět. To je přece nesmysl – opět to začíná „zapáchat“ náboženstvím!

MS: *Máme zde civilizace na různém vývojovém stupni.*

VI: Jeho teze je: až všude bude liberální demokracie, bude nám dobře.

MS: *Jaký to idealismus!*

VI: Není jeho hlasatelem náboženství? V té chvíli budu podezřívavý ke všem tezím, které existují.

MS: *Děkuji vám za jasné postoje a doufám, že v nich budete pokračovat.*